

Barcelona 16 de Gener de 1925

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVIII Número 2393 15 cèntims — Atrassats. 30

REFLEXIONS

-Ja és estrany que un dibuixant encara estigui per músiques!

Saló American-Bar

PELAI, 60

Servei únic a Barcelona : Concerts

tots els dies de 6 a 8 i mitja tarda

Nit de 10 a 12 concert extra : Esmerat

servei de café : Elegants sortides de

teatre de 12 a 2 de la matinada

amb música : Diumenges i dies

festius de 12 a 2 vermut-concert

CURACION RADICAL DE LA AVARIOSIS

(SIFILIS)

Tratamiento fácil y discreto con los comprimidos de GIBERT

Los comprimidos de GIBERT no producen irritación intestinal y contienen además una notable proporción de arsénico en estado orgánico en que se conoce su bienhechora influencia en la evolución de la enfermedad.

La impregnación del organismo, a dosis pequeñas administradas cotidianamente, termina por crear en el organismo un medio en que los espiroquetos (microbio de la sífilis) se debilitan y mueren. La salud no está en nada comprometido y no ocurre la intolerancia que algunas veces se manifiesta después de la inyección a dosis máxima.

Hay enfermos que no pueden someterse al tratamiento costoso de la inyección, y a otros les repugna entrar en las clínicas

donde todo el mundo sabe tratan las enfermedades sífilíticas. El tratamiento por los Comprimidos de GIBERT es sumamente fácil y discreto; la caja puede llevarse en el bolsillo del chaleco, y todo el mundo puede curarse sin ser notada su enfermedad.

Sustituye con ventaja al 606 Numerosos certificados médicos - Preparado por J. Gibert, Farmacéutico especialista de 1.ª de la Universidad de París - La caja de 50 comprimidos, Ptas. 7'50

FARMACIA SARRIAS, Plaza Santa Ana, 9

FARMACIA TARRÉS, calle Carmen, n.º 34

BICICLETES

Motos

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Teléfon 1445 A - BARCELONA

GRAN CAFÈ RESTAURANT

OLYMPIA

Ronda Sant Pau, 17-21

Salons per a banquets. - Esplèndids
locals per a Dominó i Tresillo

22 Billars

Preus econòmics

Fabricació i reparació de tota classe de Bicicletes

Última creació de la Bicicleta

Magdalena i Teixidor

Comerç, núm. 1
(Davant Palau Belles Arts)

SUCURSAL: Carrer Calàbria
(Xamfrà Creu Coberta)

El Gato Negro

Bar - Charcuterie

Rambla del Mig, 36-38 - Tel. 2291 A

SERVEI DE PRIMER ORDRE

Única Casa amb servei de CAFE-EXPRES per a tot el públic

PREUS MODERATS

PATI BLAU

Pelai, 1 i Ronda Universitat, 3

Acabades les reformes d'aquest Cafè, ha quedat convertit en un dels mes elegants salons de la nostra Barcelona, amb una temperatura agradableíssima.

PATI BLAU ha emprés de nou els Concerts diaris a càrrec de la renombrada orquestra «Walkyria».

Diàriament Audicions de Radi per un aparell de lo més modern, construït expressament per aquesta casa, únic a Barcelona.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

A CAU D'ORELLA

CONSTIPATS

A porta tancada

En un poble, i en un partit de futbol, s'han tingut de donar càrregues i s'han fet detencions. A Barcelona, el governador ha intervingut en el partit que ahir dijous s'havia de celebrar entre el "Barcelona" i l'"Español". Finalment, diuen—a l'hora que escrivim aquesta crònica—que es celebrarà a porta tancada.

Porta tancada, porta segellada. Porta tancada, porta misteriosa. Porta tancada, porta inquietant... ..
... .. El "Barcelona" es deia que no volia jugar en aquestes condicions veritablement poètiques. Al futbol no li mancava més que el misteri, i el misteri n'és arribat. Els jugadors, com uns sacerdots, exercirien la seva missió en el recinte clausurat, lluny de les passions humanes. Les jugades serien jutjades amb una imparcialitat integral. El *referée*, representaria la fe notarial. Els pocs periodistes i les juntes respectives serien com padrins d'aquell duel incruent.

I sobretot, el misteri. Entorn del camp, la multitud acoplada religiosament, absorbint les vagues notícies que rebria de l'interior i que es filtrarien silenciosament en els esperits. Tota una ciutat, mirant el que passava darrera d'una paret! El misteri hauria aconseguit la depuració del públic i l'estilització del joc. El misteri hauria fet del futbol un rite gairebé religiós.

Però el misteri, s'objectarà, que acabaria matant el futbol, que requereix un règim de porta oberta i un públic cridaner i uns jugadors visibles i insultables. Potser sí... El futbol, joc democràtic, necessita la plaça pública i el control popular. Ve a ésser el parlamentarisme de les causes, l'audiència pública de la pilota, amb un jurat que paga entrada.

Es clar que els futbolistes *pur sang* rebutgen que el seu joc pugui equiparar-se als judicis per violació que acostumen a ésser a porta tancada. Exacte, si això s'aixequés a costum permanent,

PARADOX

Un amic nostre—aquell amic que hem de tenir tots els q. fem en un periòdic qualsevol una secció de xafareries—ens diu que, fa uns quants dies abunden els constipats d'una manera terrible. Es pot dir que han augmentat un doscents per cent... i no ens equivocarem.

Nosaltres no ens expliquem aquesta plaga inexplicable. Es què fa més fred? No. Es què la gent s'ha posat d'estiu? Tampoc.

Aquest amic nostre ens ha desxifrat l'enigma. Aquest amic nostre és metge. Els metges, generalment, acostumen a fer unes preguntes al malalt: si suant li ha tocat l'aire, si ha begut un gelat, etcètera, etc.

Aquest amic nostre, als malalts—quan es tracta d'un enconstipat, que és la plaga d'aquests dies—no els pregunta res d'això. Sinó que, per a orientar-se, diu:

—Què ha anat en el "Metro"?

Proses epigramàtiques

DE L'ESGLAI EN LA NIT

L'esglai és una por repentina que ens enerva l'esperit i ens dóna un calfred als ossos.

En la nit l'esglai triomfa a cada pas. Un matoll que es belluga, una ombra vaga d'un pi que es mou, la remor d'una pedra que rodola o el batec d'ala d'un ocell que busca el niu entre roquissars són prou per a esglaiar-nos.

La nit du una ala d'esglai i una altra de fosca.

Damunt, riuen els estels amb esgarrifances d'esglai.

DEL RIURE

Res més bell que el riure. El riure és un bellugueig de llum i gràcia disperses per la faç.

Els ulls tenen una vivor més forta i més lluent en la rialla.

Riure de sol, riure de flors, riure d'infants, riure d'estrelles, Què és bell el riure!

L'esperit s'hi obra de bat a bat en la rialla. Oh, i el riure dels enamorats! és tot amor i neguit i ànsies de besades interminables.

En el riure ens compenitem amb la bellesa externa del món que ens omple l'esperit i no en podem contenir la joia.

DE LA GINESTA HIVERNAL

El dia de Reis un amic meu va anar a muntanya. De la muntanya va porta-ne un ram de ginesta. Ginesta hivernal.

MISÉRIES

—I què és el que va induir-lo a matar el gos i robar el carro de palla?
 —I a gana, senyor jutge.

L'amic en féu ofrena a la seva enamorada perquè la ginesta, a més d'altres coses, vol dir amor.

Jo sé de cert que vindrà el triomf de la ginesta. Jo sé de cert que passarà l'hivern, aquest hivern nefast, insoporable, i florirà la ginesta triomfant i, encoratjats per l'amor, tots ens direm germans i allargarem els braços.

Oh, ginesta hivernal collida a la muntanya, presagi de triomf i d'amor!

SALPER

UNA TEORIA DE L'HOME QUE S'ARNA

Ve't aquí que l'home que s'arna ha aparegut al marc de la porta. Rera seu una cambra penumbrosa li feia de fons; un fons d'escola holandesa. Així recordava algunes simpàtiques, amables, figures de Teniers, de Van Ostade. El seu traje, negre, es confonia amb la negror del fons. Gràcies an aquesta negror, la seva faç era més clara, més lluminosa,

L'aparició de l'home que s'arna ha sigut una aparició d'ocell, de pardal vagabund i despreocupat. Sembla que hagi vingut amb un salt, amb un saltiró gentil.

L'home que s'arna, així que ens ha vist ha somrigut. Aquesta, el somriure, és la seva manera de saludar. Un home que sap ésser tant gentil de bones a primeres mereix tots els respectes, tots els afectes. Un somriure és el millor present que us poden fer. Quan a un pobre no li poguen fer la caritat que teniu l'obligació de fer-li—perquè el que no ho fa així és una bèstia, però una mala bèstia—sapiguen fer-li un somriure que el compensi. I el pobre us remercià el somriure millor que us hauria remerciat la moneda.

Nosaltres, parlant amb l'home que s'arna, li hem dit que un dels motius principals de l'afecte que sentim per ell és el veure'l sempre somriure. I ve't aquí com l'home que s'arna, al contestar-nos, se'ns ha presentat com un filòsof, com un filòsof mixte d'humorista. Perquè l'home que s'arna ens ha dit:

—Tu deus haver vist els gegants de Corpus alguna vegada. T'hauràs fixat en que sempre fan la mateixa cara: una cara alegre, somrient, tranquil·la... Però en l'home que va a dintre del gegant, t'has de fixar! En l'home que el porta! Aquell si que canvia de fesomia: ara està trist, ara alegre, ara avorrit, ara distret, ara desesperat... Però an ell no el veuen: només veuen al gegant. I més val així. ...

.....

XARAU

Hivern trist

Aquest color de plom i cendra de les tardes hivernals apar que degoti al fons del cor. Fins aquella blavor infinita de les nits fredes té una esgarri-fança lluent i cada estrella tremola de la fredor glacial i apar més viva, però més trista. Les boires matinals s'arrosseguen lentament com una melangia llarga i flonja que ens humiteja els ulls.

L'hivern és trist.

Es més trist encara si passeu a la nit pels carrers baixos de la nostra ciutat amb l'ànima compassiva. Millor i molt millor que us sentiu invadits de fred. Millor si us heu deixat l'abric a casa i sentiu que el gel de la nit us du una esgarri-fança al moll dels ossos. Aleshores, estareu bé per a deturar-vos davant de la velleta arronçada vora la porta entumida de fred i de son, i segurament de gana. I més enllà una altra que quasi hi heu topat i després un jove revolcat per l'onada de la vida o abandonat pel vici; més enllà un vell i després un que no ho és tant. No hi veureu, però, cap esguerrat, els esguerrats són una mena de capitalistes captaires. Però hi veureu infants coberts de sofriment i d'innocència, mig nuets, morts de son, plorant de fred i arrapats a la mare i a les cornices de la porta com figures de nit que el destí ha escampat per aquests barris per a moure la pietat de la bona gent. Què és trist l'hivern!

Els pobres de Jesús tenen fred. Els rics de Jesús passen de llarg encofornats de pells i abrigalls i en auto. No visiteu els pessebres per a veure figures grotesques que us facin riure. Resseguiu els barris baixos de la nostra urbs i veureu figures veritables de carn i ossos que us faran plorar. Veureu els ninotets del destí escampats ençà i enllà i revolcats per terra i entorn seu un hivern cruel que mai de mai s'acaba.

Què és trist l'hivern!

Diuen que cada home té una estrella i no sabrem pas mai quina és la nostra.

Diuen que cada home té una estrella i jo de vegades penso: Qui sap si de cada estrella en penja un fil misteriós i cada fil aguanta un home i cada estrella el fa ballar com aquests ninotets de fira que brinquen sota l'elasticitat d'un fil de goma i les estrelles impassibles es riuen—burletes!—dels mortals?

Aquests pobres de Jesús, brincant, brincant, han arribat en la cruesa de l'hivern fins allargassar el cos al peu d'una porta.

Jo tinc unes quantes llàgrimes de pietat escampades per aquests carrers, almoines espirituals perquè no pot donar res més el qui és pobre.

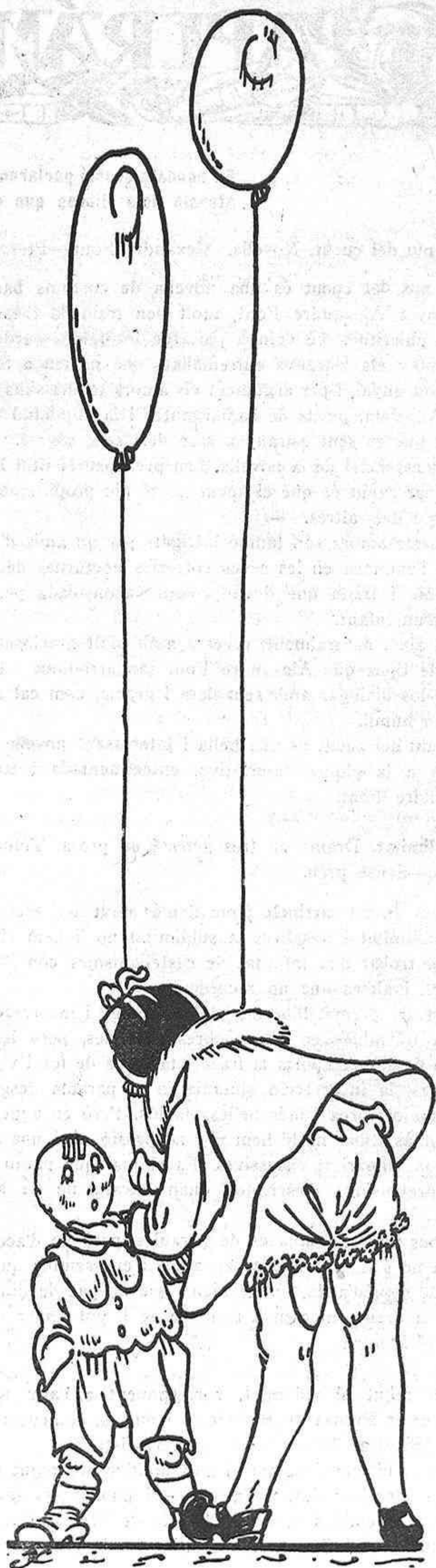
Jo he sentit l'esgarri-fança de la nit freda i la tristor de l'hivern m'ha entrat al cor.

Aquest gel que cau en les nits serenes és la punta freda i feridora del ganivet de la fatalitat; és un joc d'espines vives, clavades en les carns punides per totes les inclemències temporals.

En les nits plujoses jo he vist aquests pobres de Jesús més arraulits que mai, esquivant endebades la gota d'aigua freda que cau damunt del seu cos com una indecent escupinada del seu destí implacable. Aleshores he sentit en l'esperit una altra pluja fonda que m'ha arribat als ulls i he renegat d'un hivern més trist i més miserable que porten al cor molt homes inclements que no saben de pietats ni de misèries.

Què és trist l'hivern!

JOAN D'ALIÓ

COSES DE CRIATURES

- I a tu no t'agraden les bombes?
- Sí.
- Doncs perquè les vens?
- Per poguer menjar.

En aquesta secció parlarem amb tota atenció dels llibres que ens enviïn

El niu del cucut. Novella. Alexandre Font.—Ptes. 5.

El niu del cucut és una novella de costums barcelonines del senyor Alexandre Font, molt ben tramada i escrita amb cura i pulcritud. Té com a paisatge les faltes verdejants del Tibidabo i els viaranys entremaliats que menen a Sant Medí en l'aplec anyal, i per argument els amors tendríssims d'en Cinte i l'Angeleta, picats de l'amargantor i la inquietud de l'espòs gendre que es sent estrany a casa dels seus sogres. Aquest és el punt essencial de la novella d'on pren peu el títol **El niu del cucut**, car sabut és que el cucut no té niu propi, sinó que cria en el niu dels altres.

Aquests amors són també intrigats per un amic d'en Cinte que se l'emmena en les seves correrries nocturnes deixant l'esposa sola i trista que devé prompte aconsolada per la llum dolça d'un infant.

Tot això, naturalment, revestit amb molt gracioses descripcions de tipus que Alexandre Font sap arrodonir i embellir i sap fer-los dialogar amb senzillesa i gràcia, com cal a gent de condició humil.

El niu del cucut és una bella i interessant novella que hem d'agrair a la ploma descriptiva, entenimentada i traçada de l'Alexandre Font.

Sublimitat. Drama en tres actes i en prosa. Tomàs Ribas. Mataró.—Sense preu.

Es un drama carrincló i per demés molt mal escrit. Té per títol **Sublimitat** i nosaltres la sublimitat no li hem vist enlloc. Hi hem trobat una infinitat de castellanismes com "regosig", "cuidar" i altres que no recordem.

El teatre permet llibertats de llenguatge i incorreccions que no són tolerables en altres obres literàries, però les permet quan la passió s'emporta la frase feta plena de foc i vigorositat. Aleshores, la incorrecció sintaxial o la paraula desgastada li donen major força i més bellesa inclús. Però en aquest drama d'en Tomàs Ribas no hi hem vist tal passió, sinó una fredor de gel i una vulgaritat excessives. Es el mal que patim avui: es tenen pretensions d'escriptor quan encara no se sap d'escriure.

A més aquest drama és de paraules, però no d'accions. En l'escena no s'hi descabdella cap acció i ens sembla que té més caires de comèdia de "gente bien" que no pas de drama, però ni com a drama ni com a comèdia se li pot donar cap valor teatral ni literari.

Hem rebut el volum I, corresponent a l'any 1924, dels **Anales de la Prensa de Barcelona**, i que ha començat a publicar el "Sindicat Professional de Periodistes".

En ell s'hi menciona tot el més notable ocorregut en el periodisme barceloní durant l'any 1924 i publica les sessions de la segona Assemblea de la "Federació de Premsa Catalano-balear", que tingué lloc en maig últim en la pintoresca illa de Mallorca.

Ademés d'altres cites d'interès, s'inserten en els **Anales de la Prensa de Barcelona** els serveis mèdics-farmacèutics que disfruten els socis del "Sindicat Professional de Periodistes",

constituïnt en conjunt, la publicació que es proposa editar cada any dita entitat, una recopilació de fets i dates que haurà de interessar a quants es preocupen de qüestions de premsa.

A besos y a muerte, novella d'"El Caballero Audaz". "Renacimiento". Pessetes, 4.—Madrid.

Acabem de llegir aquest llibre del tristament célebre "Caballero Audaz", pseudònim amb el que s'amaga en Josep Maria Carretero i Novillo. La lectura d'aquest llibre ens ha deixat una sensació de fàstic. Oscar Wilde deia que en art tan sols és immoral lo lleig. Doncs bé, aquest llibre d'"El Caballero Audaz" és profundament, essencialment immoral perquè és lleig.

S'ha dit d'aquest pobre home, que es fa retratar amb tanta freqüència com una cupletista, que fa una literatura per a gent inferior. El que no s'ha dit—i ara ho diem nosaltres—és que aquesta gent inferior es dona vergonya de llegir la literatura que els dedica "El Caballero Audaz".

El gènere de literatura a que es dedica aquest individu, és francament idiota, francament imbècil. Aquest individu—que, segons l'excelent crític Marià Benlliure i Tuero, escriu de la següent manera: "Baixant cada tarda, en havent dinat, a un solar que hi ha al costat de casa seva; escampant unes quantes quartilles per terra; lligant-se una ploma a la cua, i remenant la cua"—suposem que ha llegit, traduïdes, al castellà, perquè, encara que de tant en tant faci un viatge a París, no creiem que sàpiga el francès, les novel·les de "Rachilde", Jean Lorrain i el moderníssim Paul Morand. Aquesta ha sigut la seva font. Ell s'ha dit: "Jo també seré un novel·lista pervers". Però la seva perversitat és una perversitat mal traduïda del francès, una perversitat de "Cabestreros" i "Anton Martín".

En els novel·listes abans citats—"Rachilde", Jean Lorrain, Paul Morand—hi ha, per damunt de tot, el novel·lista. En "El Caballero Audaz", no. En el "Caballero Audaz" tot és fals, tot és arbitrari, tot és de cartró, tot és de matèria vil, és a dir: de matèria fecal. Perquè el que fa "El Caballero Audaz" no té res que veure amb la literatura.

No havíem llegit nosaltres res més vil, més idiota, que acusés una més pobra mentalitat, que el que escriu "El Caballero Audaz". Això de **A besos y a muerte** és una prova palesa de la seva imaginació desviada i podrida, del seu estil xaró, brut, cursí, poca-solta i ximple.

Amb la lectura d'aquest llibre prometem formalment no perdre més el temps llegint a un autor tan baix, tan despreciable, tant imbècil, com és "El Caballero Audaz".

ALFA

El rellotge del "Principal"

No sabem què li deu passar, però des de que es va cremar, que el rellotge del "Principal" no funciona, o funciona malament, que és com si no funcionés.

Es un rellotge que no va a l'hora. I si no hi va un rellotge, com hi hem d'anar nosaltres? Amb la comèdia hi anava més: La comèdia provava més a la seva salut. En canvi, ni la vida alegre ni el *cine* li proven. Es veu que és un rellotge serio, un rellotge burgès, formal, entenimentat, de bones costums.

Així com *La Tribuna* va fer una subscripció per a comprar un aeroplà—subscripció de la que no s'ha parlat més—nosaltres pensem obrir-ne una altra per a fer adobar el rellotge del "Principal". Però de la nostra si que s'en passarà!

El primer pas

Sobre la taula riu l'infant,
riu perquè ha fet els primers passos
i té la mare al seu davant
—per si acàs cau—oberts els braços.

La mare el guaita amb un delit
que el petoneja amb les mirades.
L'infant camina esporuguit,
les mans com ales desplegades.

Se sent heroi del primer pas
perquè no sap ço que és la vida
Ai quan tot sol caminaràs
pels entrebancs de la mentida!

Ara no saps la sort que tens
trobant quan caus un braç de mare.
Demà mil braços inclements
et faran caure més encara.

La mare riu, però té un neguit
que li ha afluijat un poc els braços:
veu que l'infant ja fuig del pit
i fa tot sol els primers passos.

Qui sap, qui sap on anirà?
i veu que cau i s'hi abraça.
Quan serà gran potser caurà
sens que ningú aguantí sa passa.

Oh, infant que has fet el primer pas
perquè no saps ço que és la vida.
Ai quan tot sol caminaràs
pels entrebancs de la mentida.

Ara no saps la sort que tens
trobant quan caus un braç de mare.
Demà mil braços inclements,
et faran caure més encara.

Sobre la taula riu l'infant,
riu perquè ha fet els primers passos
i té la mare al seu davant
—per si acàs cau—oberts els braços.

SALVADOR PERARNAU

Instantània

Cada volta que m'agafa
un refredat dels tossuts,
i el meu nas sembla una aixeta,
i sempre faig esternuts.

—Quin constipat tél! (molts diuen)
Cuidi'l bé... (Jo responc): —No!
Perquè, si li faig bon tracte,
no es mourà... i serà pitjò.—

PEPET DEL CARRIL

COSES D'ANDALUSIA

Un barber distret

No hi havia a Sevilla un mestre barber més tranquil que el senyor Miquel Angel.
En el carrer del Pagès del Córro, era popularíssim.

El seu saló de "Coiffeur" deixava molt que desitjar i no precisament per falta de gust estètic, sinó per falta de pasta.

Descriurem l'escena:

Una habitació quadrada d'uns cinc metres.

D'un prestatge de la paret, quasi coberta de teranyines, penja un mirall amb marc negre i lluna minvant—això significa que n'hi falta un tros.

Un mostrador de fusta de pi pintat de blanc i decorat amb multitud de puntets negres, obra de les mosques. Sobre la taula varies xicres i botelles amb varis ingredients. Tres parells d'estisores; dues màquines de tallar o d'estirar cabells; una brotxa, dues navages, un suavitzador i una nou.

Aquesta nou s'usa pels individus que no tenint dents se'ls enfonsen les galtes i per a fer-les tornar al seu estat primitiu se'ls col·loca la nou a la boca.

Un drap blau per a cobrir al ser destinat al suplici; tres drapets quasi blancs i un tros de sabó "La Toja".

En l'altre prestatge hi ha un divan vell i del sostre pengen tres o quatre quilos de tafetà per a aplicar a les irremeiables feridetes.

Escampats, tres cartells de toros, quatre cues, dues dotzenes d'orelles, cinc o sis banderilles, una guitarra i un gat.

Dependència? Un baillet que al mateix temps feia d'aprenent i de nosa.

Al senyor Miquel Angel li agradava el vi com als mosquits i la fatalitat o la sort havia posat davant per davant del seu establiment, una taverna.

Un dematí del mes d'agost—camarà que caló—les mosques no el deixaven tranquil.

—¡Mardita sean las aseitunas sapateras! ¡Recórcholis con las moscas! ¡Niño! A la taberna me piro, si viene algún parroquiano vá y me avisas.

—Güeno.

El mestre barber fa mutis i el baillet, que és molt treballador, repassa la botiga, queda satisfet de veure-ho tot en el mateix ordre que l'any passat i per a no estar quiet es repenja, indolent, al peu de la porta, creua una cama sobre l'altra i amb un vigor i una fe cega en el que fa s'entreté en treure's diputats del nas. Quina monada!

Acaba aquesta tasca de la qual queda satisfet i comença a matar mosques amb una gometa.

Quina preciositat!

Llàstima que es malgasti aquest noi, amb el que arribaria a ésser!

Entra un client.

Es molt baixet. Sobre l'espatlla i dessota de l'americana deu portar-hi quelcom amagat perquè se li veu un bulte enorme.

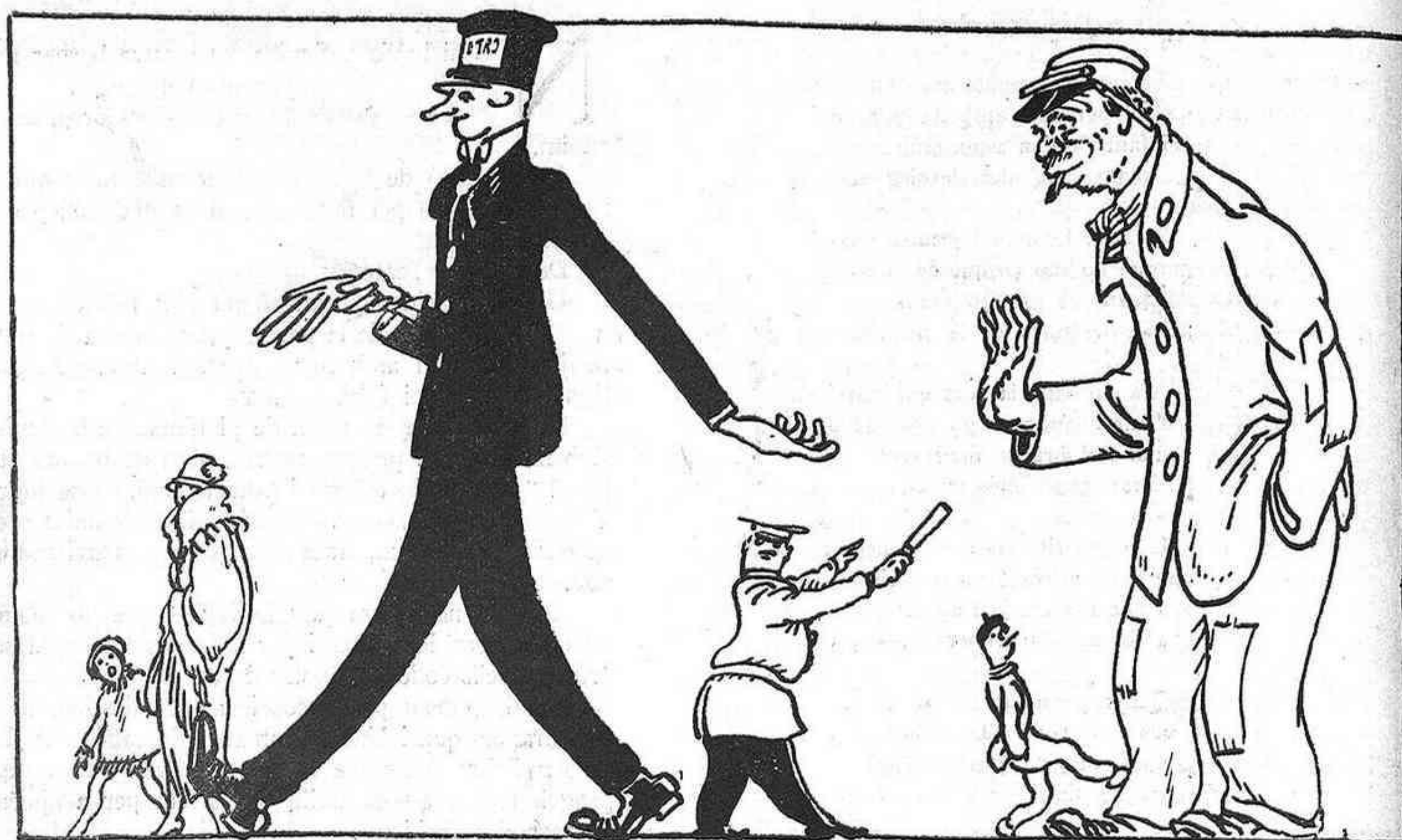
* * *

Entra el baillet a la taverna i li diu:

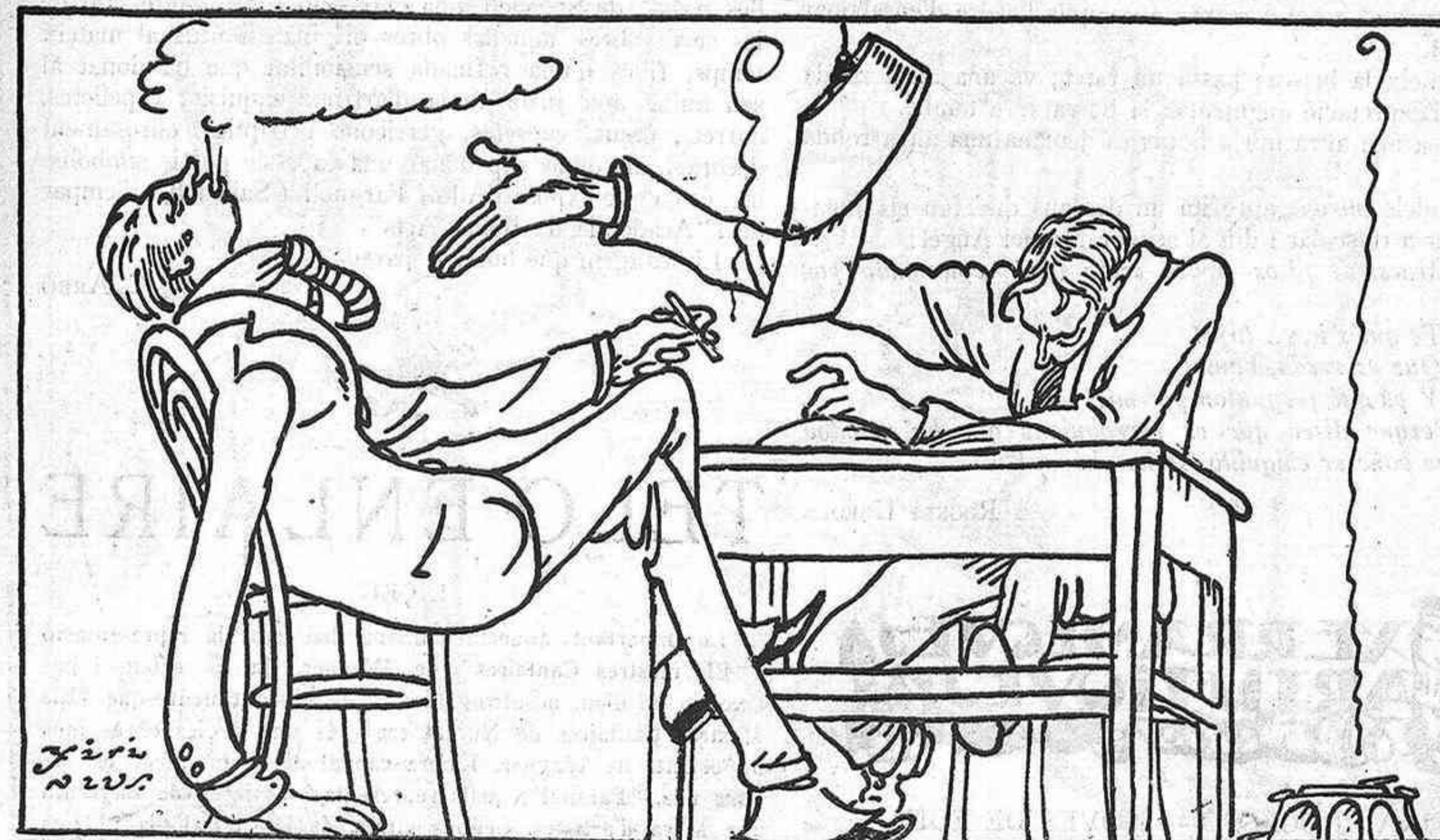
—Ep! Mestre, a la botiga hi ha un parroquià.

El senyor Miquel Angel, que juga una brisca interes-

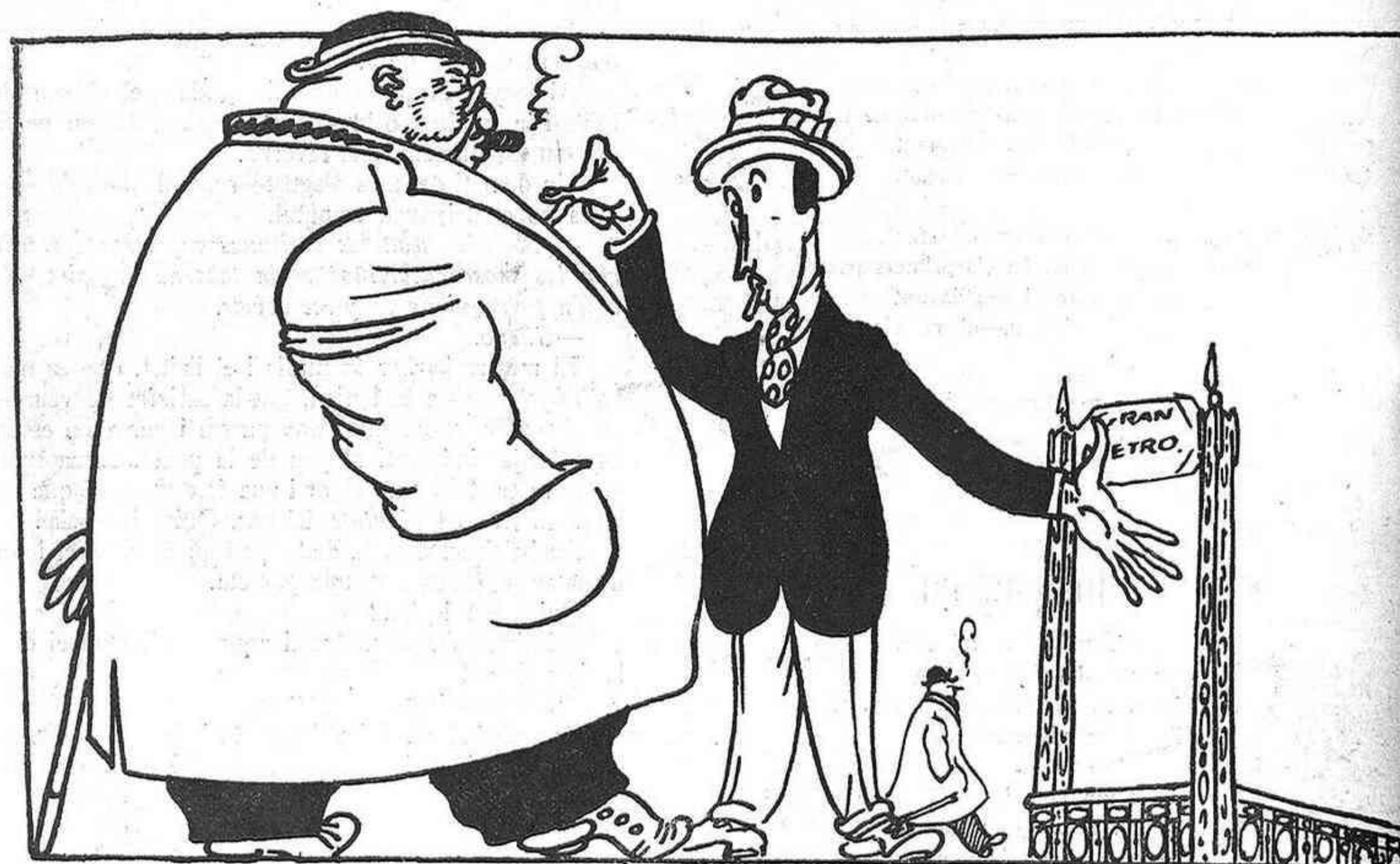
COSES DE OTRA TERRA

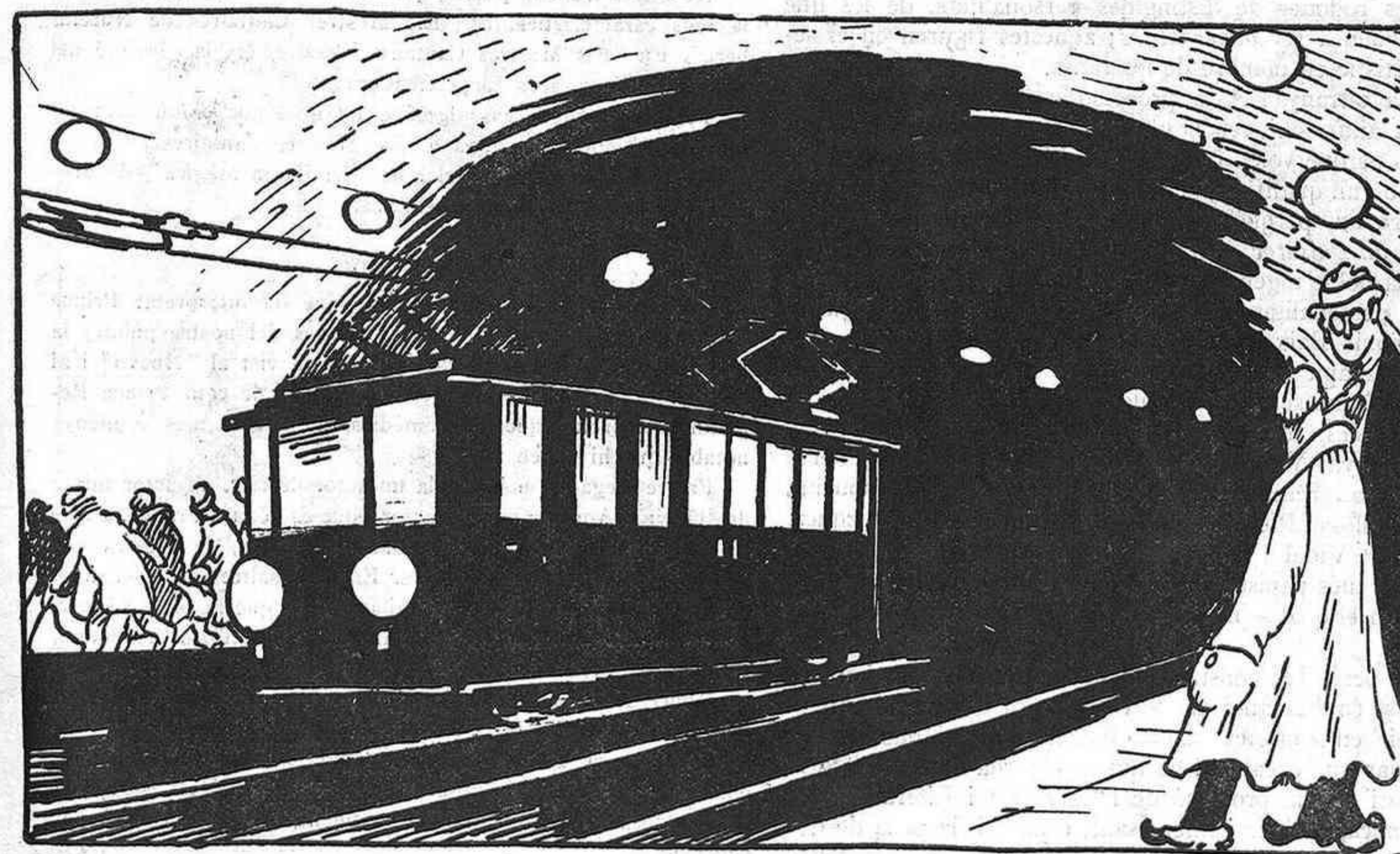
El tramviari degà.—Ja et voldria veure d'aquí tres mesos.

L'un, llegint.—«Ella dió un suspiro hondo y largo.»
L'altre.—Sí, vaja, un suspiro metropolitano!

—No comprenc perquè tot ho fan passar pel Passeig de Gràcia! Mai es recorden de les afores!
—Home, és que a les afores no hi han tants diners!

—Vo's dir que hi tindran la vida?
—No sé, però ho veig molt negre!

santíssima, amanida amb un xàfec de *chatos de montilla*, i sens girar la cara, pregunta al baillet.

—Què vol?

—Afaitar-se.

—Vés-lo remullant, que desseguida vinc.

L'aspirant a botxí marxa a complir l'ordre d'ensabonar al client.

Segueix la brisca; passa un ratet; ve una altra ronda de vi: l'expectació augmenta; la borrratxera també.

Passa una altra mitja hora; es demana una altra ronda de vi.

Un dels *mirons* aprofita un descans que fan els jugadors per a trascolar i diu al senyor Miquel Angel:

—¡Maestro! Los siviles están ahí preguntando por usted.

—¡Te quiés ir ya, hijo!

—¡Que es verdá, home!

—¿Y pá qué preguntan por mí?

—Porque disen que er parroquiano que ha mandao usté que bañe er chiquillo, se ha ahogao!

ROGELI UBEOLA

UNA PROCESSO — NOVES DE FORA

A "Câ'n Parés" hi està passant la processó anyal de la "Societat Artística i Literària", en la qual hi figuren dues dotzenes rodones de distingides personalitats, de les que es dediquen a fer *bones obres*; aquestes figuren en el seguici artístic en nombre de quaranta.

Cosa estranya! A la processó no hi ha cap pendó, i, malgrat això, s'hi veuen uns quants pendonistes que fan el maco perquè volen i poden. Qui són? Els de sempre, els quins no vull qualificar per si em fallés la memòria: només en citaré un, perquè és nou; en Marià Bernat, el qual passeja un *Paisatge* d'allò més sentit i ben compost, pintat amb una noble ingenuïtat.

Les personalitats que figuren en la processó d'enguany són: Dionís Baixeras; Marià Bernat, Alexandre de Cabanyes, Agapit Casas Abarca, Pere Casas Abarca, Angel Ferràn, Francesc Galofré Oller, Pere Isern Alié, Josep de Martí Garcés, Joaquím Mir, Juli Moisès, Josep Mongrell, Víctor Moya, Vicents Navarro, Bonaventura Puig Peruchó, Nicolau Raurich, Ros i Güell, Josep M.ª Tamburini, Aureli Tolosa, Ricard Urgell, ja difunt, Carles Vázquez, Josep M.ª Vidal i Quadras i Josep M.ª Xiró; i com no vull ésser més papista que el Papa, els deixo en l'ordre alfabètic en el qual se'ns presenta, sense remenar-los gens ni mica.

Dec, però, fer constar que hi figuren dos pendonistes escultors, en Ferràn i en Navarro, cosa que no acostuma a succeir en aquestes manifestacions d'art, i que ens ve a recordar que encara hi ha qui es recorda de fer imatges.

Consti que la processó de l'"Artística i Literària" resulta bonica, variada i interessant, i que val la pena de donar un tomb per "Câ'n Parés" per tal de poguer-la veure amb tranquil·litat. Consti, però, que es tracta d'una processó que va per dintre, vull dir que no es mou de casa, motiu pel qual resulta un si és no és manseta, com la de l'octava

del *Corpus*, que sempre són iguals i fan sempre el mateix camí.

* * *

L'Adolf Fagnoli ha inaugurat a l'"Acadèmia de Belles Arts", de Sabadell, una exposició força interessant de les seves obres, aquelles obres originals i útils al mateix temps, filles d'una refinada sensibilitat que ha donat al seu autor una justa fama d'artífex exquisit: capelletes, cofrets, creus, capsetes, gerricons i tríptics, curosament decorats, als quals sap donar una capa de poètic simbolisme, és ço que exposa l'Adolf Fagnoli a Sabadell, a l'empar de l'"Acadèmia de Belles Arts".

Li desitgem que buidi la parada.

C. ARBÓ

TELO ENLAIRE

LICEU

Lo important, aquesta setmana, ha sigut la representació d'"Els mestres Cantaires", de Wagner. Ja és sabut—i per això no ho diem nosaltres amb to de descobriment—que "Els Mestres Cantaires de Nuremberg" és una de les obres més importants de Wagner. L'obra cabdal del gran músic és, segons uns, "Parsifal", quals representacions feren de Bayreuth una Meca d'artistes. Segons altres, és la "tetralogia": "Les Walkyries", el "Sigfrid", "El capvespre dels déus", "L'or del Rhin"...

Nosaltres trobem, potser, que l'obra cabdal, la més personal, la més característica, és "Els Mestres Cantaires de Nuremberg". En "Els Mestres Cantaires" s'adverteix la plenitud del seu talent, de la seva força creadora.

Per això sempre ens significa un gust poc comú cada representació que se'ns dona d'"Els Mestres Cantaires".

No som a temps de parlar de "La flauta màgica", de Mozart. Ho farem la propera setmana.

ROMEA

No hem de parlar de les obres que ha interpretat Prince Regadín, perquè ja són obres conegudes del nostre públic: la majoria, mal traduïdes al català, les hem vist al "Nuevo" i al "Español". El que ens interessa és parlar de com Prince Regadín interpreta aquestes comèdies, de l'actor més o menys notable que hi ha en ell.

Prince Regadín ens sembla un actor de circ, un actor mixte de "clown". Aquesta mena d'actor—que es dona a França, a Anglaterra, a Alemanya—no es dona a Espanya, de manera que no té precedent entre nosaltres. Entre nosaltres ja existeix el còmic pallasso, però és d'un apallament que fa pena i fàstic. El còmic a Espanya no és pallasso per vocació, o per estudi, sinó per depravació del gust, per carència total del bon gust.

Prince Regadín és, doncs, un actor un xic arbitrari, excèntric, pallasso. En la pista d'un circ faria riure tant, o més, que en un escenari. Les seves maneres són més de pallasso que d'actor. Però són així—nosaltres creiem—perquè ell ha volgut que ho fossin, és a dir: no per accident, ni per vici, sinó per educació.

Prince Regadín, en aquest ordre, ens sembla un còmic complet, perfecte, admirable. Es clar que no pot representar "Hamlet", ni "Espectres", ni "La vida es sueño". Però no

ELS NOUS FANALS DE GAS

—Amb la misèria que corre, de segur que van amb gas pobre!

EL DE CADA HIVERN

—On vas així tan a la fresca? Què no tens fred?
—Fred, sí. Lo que no tinc és abric.

sempre s'ha de representar "Hamlet", ni "Espectres", ni "La vida es sueño".

TIVOLI

El senyor Luque és un senyor madrileny—o que viu a Madrid, és igual—que escriu comèdies disbaratades i absurdes a la manera d'en Muñoz Seca. Ha seguit en tot els passos d'en Muñoz Seca. Fins potser també és monàrquic. Això no ho sabem, però el que sí sabem és que ha sigut el deixeble més aprofitat de l'autor de tantes idioteses. Un deixeble que ha superat al mestre.

"Una intriga de amor" és una caricatura... però una caricatura madrilenya, de senyor que viu en una casa de dispeses de a duru, de senyor que menja cada dia "cocido", pren café amb llet—a Madrid, no sabem perquè, són pocs els que prenen café sol—i porta capa.

El llibre de "Una intriga de amor" és d'un grotesc pujat, de mal gust. No té aquella qualitat que ha de tenir la caricatura de bona llei.

La música ja és altra cosa. La música, del mestre Moreno Torroba, és una cosa sèria, té un valor de debò, que no tenen totes les músiques que avui s'escriuen.

La interpretació i presentació, bastant correctes.

PER A ACABAR

A UNS CORRESPONSALS

Hem rebut una lletra firmada per "Una colla de patufistes", en la que se'ns acusa d'anticatalans perquè critiquem a un "seu company i aimador de Catalunya". Aquesta colla de patufistes es refereixen al senyor Folch i Torres (J. M.), escriptor que no és de la nostra devoció. No ho és perquè el creiem causant de l'imbecilització de tota una generació.

Aquesta és la primera i última vegada que contestem aquesta mena de lletres. La nostra opinió ens sembla la més respectable de totes. Com que es tracta d'"una colla de patufistes", no en fem massa cas!...

BOB

FUTBOL

CAMPIONAT DE CATALUNYA

Martinenc — Barcelona

El partit de campionat, corresponent a la segona volta, jugat entre els de Sant Martí i els de Les Corts, fou un partit que tingué les principals característiques que desitgem sempre en aital classe de lluites: rapidesa, energia, desitjos de vèncer posant-hi tota la voluntat, sense necessitat de fer ús de mitjans reprotxables—generalment posats en pràctica en els que corresponen al Campionat.

El major domini correspongué als blaus-grana, ja des d'un principi. Aquest domini s'accentuà a mida que passaven els minuts de joc, i malgrat que els "martinencs"—notablement "handicapats" per la manca en l'equip d'alguns titulars—posaren, en nombroses ocasions a prova la força defensiva dels

ELS PORUCS

—Des de que els tramvies corren per sota terra i per sobre que vaig a peu. Així em crec més segur!

“barcelonistes”—que donà lloc a posar de relleu que En Solá ja no “toca pilota”—la millor classe a l'ensem que la millor tècnica del “Barcelona” s'imposà, sinó de manera definitiva d'una manera general durant la segona part, en la que obtingué la victòria a l'aconseguir tres “goals” deguts 2 an En Samitier i l'últim an en Martí, aquest últim rematant una gran jugada d'En Sagi, quan finalitzava el partit.

Aquesta jugada no solament serví per a aconseguir un “goal” sinó que també per a donar una lliçó an alguns companys d'equip. Ho diem, principalment, per en Samitier que—havent jugat amb voluntat durante quasi tot l'encontre i quan el “marcador” els hi era favorable per 2 “goals” a 0—volgué mostrar llurs “genialitats”. Això pot estar molt bé en altra classe de

partits—en que el resultat pot ésser o no el de menys—però no en els de Camionat, en els que s'està “obligat” a jugar durant el 90 minuts de joc. I no entendre-ho així pot ésser una nova “genialitat”, però és llastimós en un gran jugador com ell.

Dels demés els millors: en Sagi-Barba, Piera i Vinyals. I dels del “Martinenc”, Comorera, Bessa i Barrachina.

El senyor Vidal féu, en conjunt, un bon arbitratge.

Altres resultats del

GRUP A.

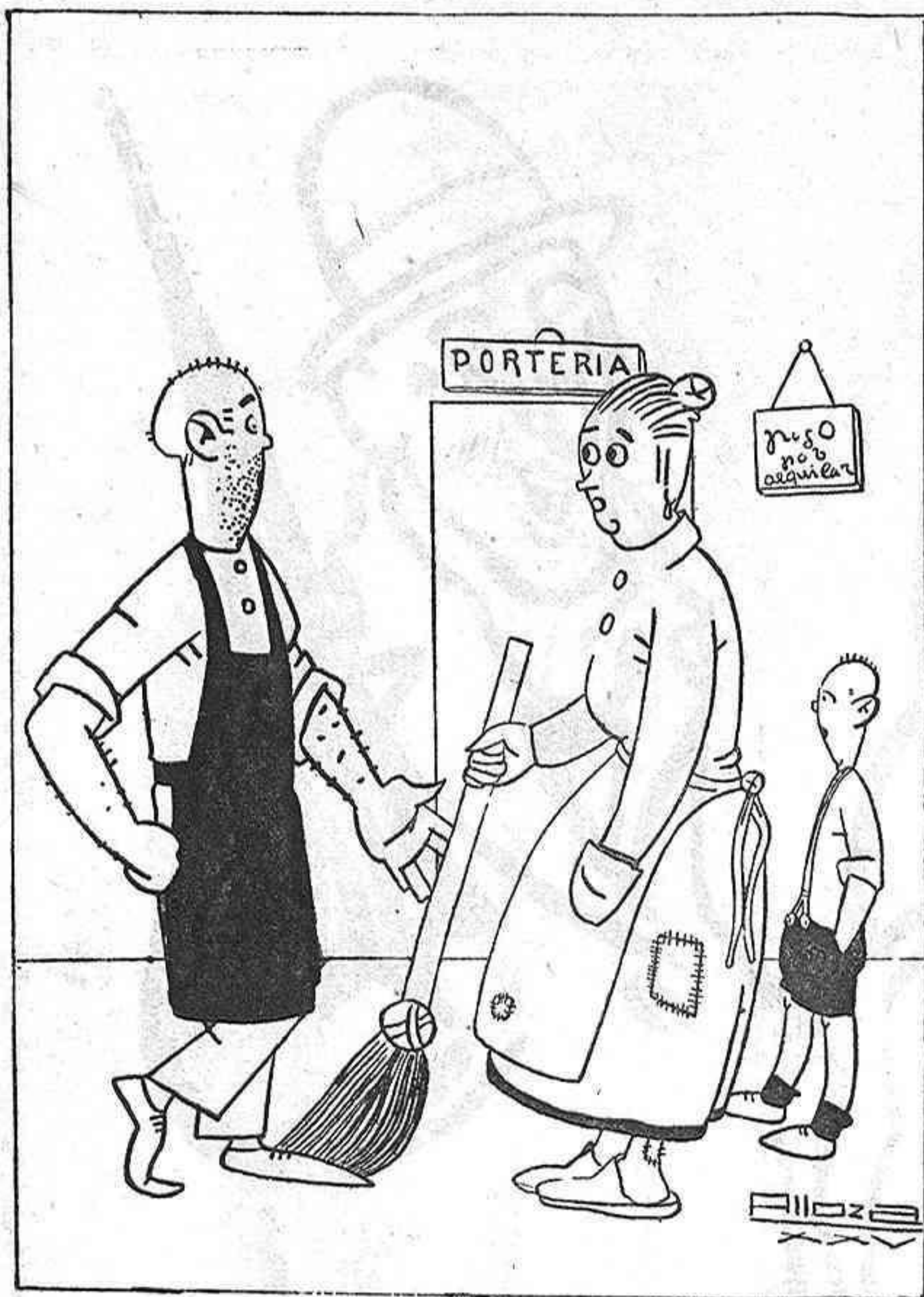
Terrassa, 2. — Español, 1.

Sabadell, 0. — Europa, 2.

Gràcia, 1. — U. S. de Sans, 3.

FERRÁN

Aquest número ha passat per la prèvia censura militar

XAFARDERIES]

—Ja saps que el veí del tercer pis ha perdut la vista...?
—Què dius, ara?
—Sí, que ha perdut la vista que tenia per insults amb el del principal]

ESQUELLOTS

Repetim una vegada més que ni entenem com hi ha tants i tants joves—no massa joves perquè ja fa temps que ho són—que es passen la vida parlant de futbol. Valdria més que els preocupés la política, que al fi al cap és l'art de ben governar els pobles. Per això la gent d'ara són apolítics.

.....

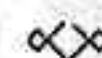
Don "Lacandro", en una entrevista, ha dit que el seu pla seria convocar a unes eleccions de sufragi universal per a reunir unes Corts Constituents que decidissin els destins de la nació. Estem de comú acord amb don "Lacandro", aquesta ve-

gada. Bella la idea, però no l'home. I la idea, a més d'ésser bella, és també vella. Fa molt de temps que ho creiem així.

Un diari de la nit diu que les "taquilleras" del "Metro" ja estan totes constipades. Ho creiem més bé del que ho diu. Des de que funciona el "Metro" a Barcelona hi ha més de cent mil constipats més que de costum.

Ens han assegurat que el xifolleig de les Rambles són a causa de les terres extretes del "Metro" i de les clàssiques gotetes del nas dels constipats.

El nou govern d'Albània ha processat a monsenyor Fan Noli per un desfalco d'uns cinquanta mil francs.

.....

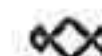
Es diu que dintre pocs dies s'augmentarà el preu del pa. No creiem que aquest abús s'arribi a cometre, però no fóra res d'estrany.

Tot, tot va contra el pobre; el temps li augmenta el fred li escurcen la racció.

El diari madrileny de les baceroles publica una informació amb el títol "Toda España ayuda a Cataluña".

.....

L'altre dia entraren lladres en una botiga del carrer de Xuclà i xuclaren pel valor de cinc centes pessetes en mitges i mitjons.

Què en devien volguer fer de tantes mitges? Segurament que aquests lladregots eren una colla de "corridos".

Es torna a parlar d'eleccions espanyoles i de modificacions de la constitució i altres coses per l'estil.

Han fet manifestacions d'aquesta índole, en Lerroux, en Romanones, l'Indaleci Prieto i altres.

Fins que apretri la calor no hi haurà res de nou. Ara com ara, xerrameca, xerrameca i xerrameca.

A Madrid, al carrer de Germans Carpio, una dona fou ferida d'una punyalada a causa d'unes baralles entre veïns.

Es molt natural. Era al carrer de Germans i ja està dit tot.

.....

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Oim, 8
BARCELONA

OBRA NOVA

J. Roig i Raventós

FLAMA VIVENT

Un volum de 244 planes

Pessetes 3'50

Obras de J. Oliver Bauzá

<i>Monsieur Jo...</i> 2. ^a (edición)	Ptas. 3'50
<i>Madama Gitana</i>	» 3'50
<i>Símbolo</i> (poema de amor y de guerra)	» 4
<i>Vicio, no; Amor!!!</i> (2. ^a edición)	» 5
<i>La mujer... es un beso</i>	» 5
<i>Las hijas del Sol</i> (novela de amor y de carácter político-social)	» 5

EN PRENSA

≡ K A L I ≡

Reina del amor y de la muerte

ALMANAC

DE

L'ESQUELLA de la TORRATXA

per aquest any 1925

Un volum atapeit de gravats

Ptes. 1'50

Per aquest any 1925

SORTIRA

Dimecres, 21, d'aquest mes

Preu: Ptes. 0'80

CANCIONERA

por S. y J. Alvarez Quintero

Ptas. 4

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 céntims per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.

EL BON BURGÈS

—Té, ara no em cal anar al Liceu per a sentir òpera! Tot això m'estalviaré!